

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

СТ А Н О В И Щ Е

От: проф. дн Пенчо Денчев Пенчев, УНСС, научна специалност 3.8 Икономика (История и теория на стопанството)

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика на отбранителната индустрия, европейска и енергийна сигурност“ в УНСС.

1. Информация за конкурса

Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Национална и регионална сигурност“, към факултет „Икономика на инфраструктурата“, УНСС съгласно Решение на АС № 6/11.12.2024. Участвам в състава на научното жури по конкурса съгласно Заповед № 756./7.03.2025 на Ректора на УНСС.

2. Кратка информация за кандидатите в конкурса

В конкурса участва един кандидат – доцент д-р Светослав Иванов Спасов, от Университета за национално и световно стопанство. Биографичните данни на участника са налични в представените от него документи.

3. Изпълнение на изискванията за заемане на академичната длъжност

Кандидатът е представил Карта за изпълнение на количествените изисквания за заемане на академичната длъжност „професор“ в УНСС, която включва както националните минимални изисквания съгласно ЗРАСРБ (чл.2б) и Правилника за приложението му (чл.1а, ал.1), така и допълнителните завишени изисквания на УНСС.

Представените в картата данни и доказателствата към тях показват че доцент Спасов изпълнява всички формални количествени критерии за заемане на академичната длъжност „професор“. Особено важно в този план е наличието на публикации в Scopus и в Web of science, солиден хабилитационен труд, публикации в авторитетни периодични издания и др. Идентифицираните цитирания на публикациите на Светослав Спасов от страна на други колеги изследователи надхвърлят минималните прагове. Те показват, че професионалната общност дава положителна оценка на неговите научни качества.

Картата с качествените изисквания в известен смисъл е по-впечатляваща. Тя показва, че в продължение на доста години доцент Спасов полага успешни усилия и участва в различни политически, дипломатически и обществени дейности, които от една страна в голяма степен са свързани с научната и педагогическата му дейност, а от друга страна те съдействат за повишаване на авторитета и за утвърждаване на доброто име на УНСС на национално и на международно равнище.

В потвърждение на направените констатации е и становището на Съвета по хабилитация при УНСС от 11.11.2024 г., в което единодушно е дадено положително

становище относно готовността на (тогава) потенциалния кандидат доц. Светослав Спасов за участие в настоящия конкурс.

4. Оценка на учебно-преподавателската дейност за всеки кандидат поотделно

Доцент Светослав Спасов е дългогодишен преподавател в Университета за национално и световно стопанство и въпреки прекъсванията може да се твърди, че той има напълно достатъчен педагогически и житейски опит за заемане на академичната длъжност „професор“. Това се потвърждава и от факта, че той успешно е преподавал и в други висши училища в страната. Освен това Отзивите и оценките в студентски анкети за преподавателската му дейност в последните години са много добри и отлични в последните години.

5. Кратка характеристика на представените научни трудове/публикации

За участие в настоящия конкурс доцент Спасов е представил обемен хабилизационен труд - Развитие на отбранителната индустрия в България 1990-2013 г.», Издателски комплекс на УНСС, 2016, 802 стр. От формална гледна точка трудът отговаря на нормативните изисквания за наличие на двама рецензенти, а от съдържателна е напълно подходящ за научната специалност, по която е обявен конкурса. Следва да се отбележи, че хабилизационният труд на доцент Спасов не е плод на „спорадичен“ интерес, а е свързан и доразвива предходни негови публикации по същата тема. В този смисъл представената монография е белег на устойчив изследователски интерес и на системни усилия за реконструкция на миналото и разбиране на настоящето на отбранителната индустрия в България.

За участие в конкурса Св. Спасов е представил и разнообразни други публикации – статии, студии, доклади в конференции. От тематична гледна точка те допълват и логически доразвиват представеното монография. От съществена важност е да се отбележи, че всички допълнителни публикации изключително добре обслужват формулираната от катедра „Национална и регионална сигурност“ конкретна научна специалност на професора, от който имат нужда. Те са свързани с ядрената сигурност, енергийната сигурност, европейската сигурност, борбата с корупцията, мястото и ролята на академичните институции и конкретно на УНСС в обучението на кадри по тези сериозни и актуални теми, международната търговия с отбранителни продукти.

Много от изследванията завършват с конкретни научно-приложни предложения за изграждане на устойчиви модели и възприемане на адекватни политики, антикорупционни стратегии, инициативи в подкрепа на технологични иновации като малките модулни реактори, по-интегриран подход към инвестициите в соларната енергия, който да отчита всички съпътстващи фактори – от инфраструктурата и регулациите до социалните и икономическите последици, за да гарантира успешния преход към устойчива и независима енергийна система и т.н.

6. Синтезирана оценка на основните научни и научно-приложни приноси на кандидатите

От гледна точка на моята експертиза в областта на стопанската история особено интересен е хабилизационният труд на Св. Спасов, посветен в известна степен на историята на българската отбранителна промишленост в един от най-драматичните и дискуссионни моменти от нейното развитие. Авторът детайлно проследява влиянето на дълбоките обществено-политически, стопански и геополитически промени върху българския оръжейно-промишлен комплекс. Разкрити са проблемите, трудностите и постиженията при неговата трансформация в условията на пазарна икономика и на

дълбоко променени геополитически реалности. Внимателно е разкрито и анализирано развитието на системата за експортен контрол на продукти, свързани с отбраната – нормативна уредба, държавни организации, които са ангажирани с осъществяването ѝ и т.н. На основата на дългогодишните си изследвания по темата, които обхващат развитието на военната промишленост в различни епохи от българската история авторът прави обосновани и смислени изводи относно възможностите за възстановяване на позициите на българската отбранителна индустрия на нивото на водещите световни производители на специална и военна продукция

7. Основни критични бележки и препоръки към всеки кандидат поотделно

От гледна точка на формалните изисквания за заемането на академичната длъжност „професор“ в УНСС доцент Светослав Ив. Спасов изпълнява всички необходими изисквания. Вероятно разбираемо, поради заетостта му в други сфери извън университета и преподаването, той все пак прилага за участие в конкурса сравнително ограничен брой публикации, които са наистина научни. В много от приложените статии липсва истински изследователски въпрос, липсва подходяща теоретична рамка или принос към съществена академична дискусия на национално или на международно ниво. Статии и изследвания, които са посветени на „предизвикателства пред ...“ по същество имат ограничен научен характер и са свързани с административни констатации и препоръки. Научната сфера, към която той насочва изследователските си усилия е пряко зависима от динамиката на международната геополитика и много от статиите има по-скоро конюнктурен характер, без да допринасят съществено за научното разбиране на изключително важните теми, по които той пише и преподава.

8. Заключение

Критичните бележки и препоръки към единствения участник в конкурса не намаляват стойността на представените от него изследвания, а също и на останалите негови дейности.

Становището ми по конкурса за професор с участник доцент д-р Светослав Иванов Спасов е положително. Той отговаря на изискванията на Закона за развитието на Академичния състав в Република България и на Правилника за неговото приложение, както и на Правилника в тази насока на УНСС и предлагам с убеденост той да бъде избран за професор в професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика на отбранителната индустрия, европейска и енергийна сигурност“ в УНСС.

Дата / място

Подпис:

REVIEW

By: Professor, Pencho Denchev Penchev, DSc, UNWE, 3.8

Subject: competition for the academic position of "professor" in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics of the Defense Industry, European and Energy Security" at the University of National and World Economy.

1. Information about the competition

The competition is announced for the needs of Department of "National and Regional Security", at the Faculty of "Infrastructure Economics", UNWE according to the Decision of the Academic Council No. 6/11.12.2024. I participate in the scientific jury according to the Order No. 756./7.03.2025 of the Rector of the UNWE.

2. Brief information about the candidates in the competition

One candidate participates in the competition - Associate Professor Svetoslav Ivanov Spasov, PhD, from the University of National and World Economy. The biographical details of the participant are available in the documents submitted.

3. Fulfillment of the requirements for holding the academic position

The candidate has submitted a Card for fulfilling the quantitative requirements about the academic position of "professor" at the UNWE, which includes both the national minimum requirements according to the Law on the Promotion of Academic Research and Education (Art. 2b) and the Regulations for its implementation (Art. 1a, para. 1), as well as the additional increased requirements of the UNWE.

The data presented in the documents and the evidence to them show that Associate Professor Spasov fulfills all formal quantitative criteria for holding the academic position of "professor". Particularly important in this regard is the presence of publications in Scopus and in Web of science, a solid habilitation thesis, publications in authoritative periodicals, etc. The identified citations of Svetoslav Spasov's publications by other fellow researchers exceed the minimum thresholds. They show that the professional community gives a positive assessment of his scientific qualities.

The documents with the qualitative requirements is in a certain sense more impressive. It

shows that for many years, Associate Professor Spasov has been making successful efforts and participating in various political, diplomatic and public activities, which, on the one hand, are closely connected to his scientific and pedagogical activities, and on the other hand, they contribute to increasing the authority and establishing the good name of the UNWE at the national and international level.

The findings are confirmed by the opinion of the Habilitation Council at the UNWE dated 11.11.2024, in which a unanimous positive opinion was given regarding the readiness of the (then) potential candidate, Associate Professor Svetoslav Spasov, to participate in the current competition.

4. Assessment of teaching and learning activities for each candidate separately

Associate Professor Svetoslav Spasov has been a long-time lecturer at the University of National and World Economy and, despite the interruptions, it can be said that he has sufficient pedagogical and life experience to hold the academic position of "professor". This is also confirmed by the fact that he has successfully taught at other higher education institutions in the country and abroad. In addition, the reviews and ratings in student surveys for his teaching activities in recent years have been very good and excellent.

5. Brief description of the submitted scientific works/publications

To participate in this competition, Associate Professor Spasov has submitted a voluminous habilitation work - **Development of the Defense Industry in Bulgaria 1990-2013**, UNWE Publishing Complex, 2016, 802 pages. From a formal point of view, the work meets the regulatory requirements for the presence of two reviewers, and from a content point of view it is fully suitable for the scientific specialty for which the competition was announced. It should be noted that the habilitation work of Associate Professor Spasov is not the result of a "sporadic" interest, but is connected and develops his previous publications on the same topic. In this sense, the presented monograph is a sign of sustainable research interest and systematic efforts to reconstruct the past and understand the present of the defense industry in Bulgaria.

For participation in the competition, St. Spasov has also submitted various other publications - articles, studies, conference reports. From a thematic point of view, they complement and logically develop the presented monograph. It is essential to note that all additional publications extremely well serve the specific scientific specialty of the professor, formulated

by the Department of "National and Regional Security". They are related to nuclear security, energy security, European security, the fight against corruption, the place and role of academic institutions and specifically the UNWE in education and training personnel on these serious and topical topics, international trade in defense products. Many of the studies are focused on specific scientific and applied proposals for building sustainable models and adopting adequate policies, anti-corruption strategies, initiatives in support of technological innovations such as small modular reactors, a more integrated approach to investments in solar energy, which takes into account all accompanying factors - from infrastructure and regulations to social and economic consequences, in order to guarantee the successful transition to a sustainable and independent energy system, etc.

6. Synthesized assessment of the main scientific and scientific-applied contributions of the candidates

From the point of view of my expertise in the field of economic history, the habilitation work of Sv. Spasov is particularly interesting, dedicated to a certain extent to the history of the Bulgarian defense industry in one of the most dramatic and debatable moments of its development. The author traces in detail the influence of profound socio-political, economic and geopolitical changes on the Bulgarian arms-industrial complex. The problems, difficulties and achievements in its transformation in the conditions of a market economy and deeply changed geopolitical realities are revealed. The development of the system for export control of defense-related products - regulatory framework, state organizations that are engaged in its implementation, etc. is carefully revealed and analyzed. Based on his many years of research on the topic, which covers the development of the military industry in different eras of Bulgarian history, the author makes justified and meaningful conclusions about the possibilities for restoring the positions of the Bulgarian defense industry to the level of the world's leading producers of special and military production

7. Main critical notes and recommendations to each candidate separately

From the point of view of the formal requirements for occupying the academic position of "professor" at the UNWE, Associate Professor Svetoslav Iv. Spasov fulfills all the necessary requirements. Probably understandably, due to his employment in other areas outside the university and teaching, he nevertheless applies for participation in the competition on the basis of relatively limited number of publications that are truly scientific. Many of the

applied articles lack a real research question, lack an appropriate theoretical framework or contribution to a substantial academic discussion at the national or international level. Articles and studies that are dedicated to "challenges to ..." essentially have a limited scientific nature and are related to administrative findings and recommendations. The scientific field to which he directs his research efforts is directly dependent on the dynamics of international geopolitics and many of the articles are rather conjunctural in nature, without contributing significantly to the scientific understanding of the extremely important topics on which he writes and teaches.

8. Conclusion

The critical remarks and recommendations to the only participant in the competition do not diminish the value of the research presented by him, nor of his other activities.

My opinion on the competition for a professor with the participant Associate Professor Svetoslav Ivanov Spasovq PhD is positive. He meets the requirements of the Act on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria and the Regulations for its implementation, as well as the Regulations in this regard of the UNWE and I propose that he be elected as a professor in the professional field 3.8. Economics, scientific specialty "Economics of the Defense Industry, European and Energy Security" at the UNWE.

Date / place

Signature: